EESTI PÄEVA-LEHT

ESTNISKA DAGBLADET

12. aastakäik
Toimetaja Juhan Kokla
Vastutav väljaandja (ansv. utg.) Hans Schöler

Peatoimetus ja talitus:
EESTI MAJAS, Stockholmis, sisekäik, Kocksgränd 3
Address: Box 16320
103 26 Stockholm 16
Telefon: 21 84 46

Toimetus Eskilstunas:
Toimetaja Jüri Aus
Aadr.: Eesti Päevaleht, Box 120, 631 02 Eskilstuna. Tel.: 016/14 77 72
Tallimisporgujro nr. 28650

Tellimishinnad:
Aasta ..... kr. 14:—
Termin (4 kuud) ..... kr. 5:—
Kuu ..... kr. 1:—

Kuulutusehind 75 öörі mm.
Arikuulutused 1 kroon mm.
Eskilstuna-Kurirens Tryckeri AB
Eskilstuna 1970

Stockholmi Eesti Algkooli juhid 25 aasta jooksul. Vasakult Eduard Karma, Herman Rajamaa ja Udo Juuno. Nendest oli Herman Rajamaa kooli käimapanijaks, järgnesid Ed. Karma ja Udo Juuno. (EPL-foto Tippo)

Täielikult õnnestunud Smålandi Suvepäev

Smålandi suvepäev, mis toimus Jönköpingi rahvamajas 27. juunil ja mis oli esimene sellenimeline Rootsis, oli tõesti kokkutoonud inimesi tervest Smålandist ja ka kaugelt üle selle piirde. Suvepäeva avas Jönköpingi Eesti Seltsi esimees hr. Randes. Ta tervitas kokkutulnuid soojasõnalisel ja leidis, et suvepäev on olnud vajalik, sest eestlastes elab edasi tarvidus kohata omamaalastega.

Sõnalisele tervitusele järgnes tervitus vana tuntud K. A. Hermanni lauluga: Me teretame kõiki. Kohalik laulukoor, kes oli saanud tuge ka väljastpoolt, esitas veel kaks laulu: Helise, helise ilma ja Laul Imatrale. Jõulised laulud võeti vastu suure ovatsiooniga ja nõuti isegi lisapala.

Peale seda võttis sõna insener Johan Siplane, kes oli oma kõne üles ehitanud mõistele: Rõõm ühest ilusast päevast. Oma suurepärasest mälusalvest kooris ta välja lugematul ervul huulekatteid meie vanemapõlve kirjanikelt ja luuletajalt, mis oma sisult ja meeleolult vastasid kõne teemale. See kõik oli kooskõlas ka käesoleva päevaga, kus väljas oli jaanipäiselt ilus suveilm ja suures Rigoletto saalis koos hulgalisest kaasmaalasi, kelledest suuremal osal veel meeles paljud ilusad päevad kodumaa pinnal, nende luuletuste sünnisagadel.

Selle esimese osa kavast lõpetas oma sõnavõtuga Oskarshamni Eesti Seltsi esimees hr. E. Jalap. Ta ütles: kõiki kokkutulnuid ja soovis rõõmsatujulist suvepäeva jatkamist.

Teise osana kavast järgnes Lundi Eesti Üliõpilaste Teatri ettekandega B. Kangro 3. vaat. draama "Hunt" mis oli olnud üheks peamiseks tõmbejõuks.

Järg. lhk. 2.

Visby piiskop tutvus Slite-eestlastega

Visby piiskop Olov Herrlin, kes on ülemhingekarjaseks kogu Gotlandi luterlastele, viibis 26-ndast kuni 28-nda juunini visitatsioonil Othemi koguduses, mille alla kuuluvad ka Boge ja Slite kirikute kogudused. Nende kolme koguduse vaimulikuks on praost Anders Wernberg, kes on lugupeetud oma kogduste liikmete poolt ja keda hästi tunnevad tema kogudustesse kuuluvad eestlased, peamiselt need, kes elavad Slites ja selle läheduses.

Praost A. Wernberg koos abikaasaga korraldas reedel, 26. juunil Slite-hotelli saalis kohvikoosviibimise, kuhu kutsus külalistena peamiselt Gotlandile sisserännanuid, kes kuuluvad tema kogudusse. Tema ja ta abikaasa tunnevad neid kõiki isiklikult. Koosviibimise sihiks oli tutvustada neid sisserännanuid ka Visby piiskopile, kellel on olnud oma noorusepäevil ja ka hiljem kokkupuuteid Baltkiumiga, peamiselt aga Eestiga. See paaritunline koosviibimine kujunes sõbralikuks mõlestustevahetamiseks peamiselt Eestis. Koosviibimist elustas seegi, et osavõtjate hulgas viibis ka üks eestlane kodumaalt, kes oli tulnud Gotlandile oma sugulast külastama ja kellega piiskop sai vestelda inglise keeles.

Praost A. Wernberg tervitas oma sissejuhatavates sõnades kõiki kokkutulnuid ja tutvustas neid piiskopile. Koosviibimisel olid Slitest perekond Jaam, perekond Tamm, perekond Seffers, pr. Alide Vainsoo, Isak Melders Ruhnust-endine Ruhnu vallavanem, ja tema ode Marta Schönberg, kes kandis toredat vana Ruhnu rahvariist. Koosviibimisest võttis veel osa kaks abielupaari Sudeedimaalt, kes 22 aastat tagasi rasketel aegadel olid tulnud põgenikena Gotlandile. Mõlemad mehed-sudeedlased olidki Slite tsementehases, üks neist insenerina. Koosviibimisele oli kutsutud ka kaks eesti suveõõrast.

Piiskop Olof Herrlin, keda saatis üks tema nooremaid ametikaaslasi Vikbyst, jutustas oma ettekandes huvitavalt oma sidemeist hallistesega, peamiselt Eestiga. Ta ütles: "Noore üliõpilasena Lundis studeerides kuulusin üliõpilaslaulukoori, missugune koor käis 1934. aastal kontsertreisil Eestis. Laulsime Tallinnas "Estonia" teatrimaja kontserdisaalis. Teadsin juba siis, et eestlased on suur laulurahvas. Kõiksime kontsertreisil ka Helsingis. Tallinnas puutusin kokku ka Eesti elavate rootslastega ja kuulsin nendelt esmakordselt igivana rootsi keelt. Sidemed nendega on jätkunud siin Gotlandil.

Kui ma hiljem olin toompraostina ametis Uppsalas, tuli mul ühe vaimulike delegatsiooni koosseisus kõlastada Moskvat. Mäletan hästi, et meid majutati N. Liidu peelinnas vastehiitahud suurde "Ukraina" nimelisse hotelli, kus ei olnud treppe,

Järg. lhk. 2.

Viimseid liivlasi: isa kahe tütrega Ire (Mazirbe) külast.

Võrkpall oli Metsakodu suviharjapidu populaarsemaks mänguks. Pildil finaal nooremate ja vanemate vahel. Võitsid seniorid.

Savolainen osakunta ei katkesta suhteid

HELSINGI (EPL) — Kaks Helsingi ülikooli üliõpilasosakonda, Hämäläis-osakunta ja Pohjois-pohjalainen osakunta on katkestanud oma sõprussidemed vastavate akadeemiliste eesti organisatsioonidega, kuid Savolainen osakunta on teatanud, et ta peab kinni oma sõpruslepingust korporatsioon Esticaga.

Selle informatsiooni tõi Helsingin Sanomat nõõdünud nädalal. Hämäläis-osakuntal on olnud sõprusleping korporatsioon Sakalaga ja Filiae Patriaega, kuna, Pohjois-pohjalainen osakuntal on olnud vastav leping Eesti Üliõpilaste Seltsiga.

Helsingin Sanomat avaldas mõõdunud teisipäevel järgmise teate:

"Soome osakondade ja eesti pagulasorganisatsioonide vahelised suhted on katkemas. Osakonnad ei saa kokku käesoleva nädala lõpus Soomet külastavald Eesti Üliõpilaste Seltsi liikmeid. Koostöö lõpetamise põhjuseks on olnud eesti organisatsioonide negatiivne nõju Soome üliõpilaste ja N. Liidu üliõpilasorganisatsioonide suhetele ja maade-vahelisele õppijate vahetusele.

Pohjois-pohjalainen osakunta ja Hämäläis-osakunta on tänapäevani pidanud kontakti eesti emigrantlike organisatsioonidega. Pärast sõda organisatsioonid pidid tegutsema välismaal, ma. Rootsis ja USA-s.

Suhted sõlmiti omal ajal Tartu ülikooliga, kuna soomlased tundsid kokkukuuluvust ja hõimuvendlust eestlaste vastu.

"Tänapäeval pagulasorganisatsioonid on antikommunistlikud ega tunnista eesti kultuuri omaks, vaid näiteks Rootsis on organisatsioonid rootsistunud", ütleb Hämäläis-osakunta tegevuse koordineerija Jorma Penonen.

Reedel avaldas aga Savolainen osakunta kuraator Antero Nedeström samas lehes järgmise omapoolse õiendusse:

"Teie teisipäevases lehes olnud teade, et osakonnad on katkestanud oma suhted eesti pagulasorganisatsioonidega, ei vasta tõel mõõdul tõele, kui nende organisatsioonidega on mõeldud eeskätt Rootsis tegutsevaid eesti üliõpilasorganisatsioone.

Savolainen osakuntal on praegu gi ametlikud sõprussuhted Stokholmis tegutseva Korp. Fraternitas Esticaga. Savolainen osakunta ei ole nõõmd põhjust nende suhete katkestamiseks, kuna kõik meie labikäimine on olnud apoliitiline, nii nagu ka meie osakond on parteipoliitikast vaba koondis.

Sel hetkel ma ei näe mingit põhjust nende 40 aastat vanade sidemete katkestamiseks, kuna nende puhul ei ole tõesti olnud mitte küsimus mingist antikommunistlikust või muust selle taolisest tegevusest. Teiselt loodan siiralt, et need suhted ei oleks takistuseks soojade sõprussidemete sõlmimiseks Nõukogude Eestiga. Needki võiksid kaasa aidata meie vaadete avardamisele".

Publikut ja noori Göteborgi eesti algkooli lõpupeol ettekandeid jälgimas. (EPL-foto Kopler)

Eskilstuna-Kuriren

Reedel, 3. juulil 1970

Upplaga C — Nr. 150 (3434)

Bonn-Vene pakti salakavand lekkis välja saksa pressile

HAMBURG — Springeri kontsernile kuuluv Hamburgi suurleht Bildzeitung avaldas veel kuus salajast punkti Bonn-Moskva mittekallaletungi pakti kavandist. Ajaleht märgib, et põhitekst väljendused on otseselt hõõdathlikud saksa huvidele ja ka lääneliitastele. Tekstist nähtub üldiselt, et mõlemad pooled sõlmivad lepingud, mis üldjoontes kehtivad ka Bonni ja teiste raudeesliidriguste riikide vahel. Eestkätt muidugi on tegemist Ida-Saksaga, Poolaga ja Tshehhiga. Ulbrichtiga sõlmitava lepingu aluseks on "tõelik üheõigusliikkus, mitte-diskriminesimine ja absoluutne iseseisvus mõlemale saksa riigile, mis puutub siseasjadesse". Muidugi peavad nii Bonn kui ka Moskva respekteerima praegueid piire, kaasaarvatud Poola läänepiir Oder-Neissejoonel.

NUDISEID LUHIDALT

BONN — Muidugi on Bildzeitungil ja Quickl paljasjuused lekitanud Brandti sotsiaaldemokraatliku valitsuses tugevat ärritust. Uuritakse suurima tähelepanuga, kuidas üldse on võimalik, et riigisaladused niiöörd suures skaalas lekivad välja ajakirjandusele. Pakti kavand jagati teadaolevalt välja vaid juhtivatele poliitikutele valitsuspartiides SPD ja FDP. Neli esimest punkti avaldati Bildzeitungis juba varem, parajasti enne valimisi Saarimaal, Nordrhein-Westfahlenis ja Niedersachsenis. Kas niiöörd olenes see Brandti idapoliitikast või mõnest muust tegurist, kuid valimistel sai valitsuspartei tugeva tagasilöögi. Paljud saksa poliitilised vastlejad on siiski arvamisel, et väljaskoonale avaldasid eriti tugevat mõju just Bildzeitungis publitseeritud salajased "Bahri-paberidr".

TEL AVIV — Iisraeli armee eiindajad teevad teatavaks, et Suessi sektorisse paigutatud vene raketipatareidel on õnnestunud kaht iisraeli staakklennukit alla tulistada. Pole mingit kahtlust, et tegemist ei ole ja tõppmoodiste Sam-3 raketidega. Umbes samasuslise rakettidega.

Järg. lhk. 2.

Dr. Riitsalu SURNUD

Dr. med. Rein Riitsalu suri äkituise kopsupõletiku tagajärjel Helsingis 28. juunil.

Rein Riitsalu (kuni aastani 1935 Raimond Ridemann) oli sündinud Tallinnas 16. mail 1923. Ta läks suri a. 1935 ja ema 1938, kuid ema viis püüdlikkusega sooritas ta a. 1941 küpsuseksami Gustaf Adolfi gümnaasiumis Tallinnas. Ta õppis 1942-44 Tartu ülikoolis arstitedust. Sügisel 1944 põgenes ta Saksamaale. Siiil õppis ta 1945-49 Heidelbergi ülikoolis arstitedust, saades arsti õigused. Tegutses 1949-55 assistendina ja praktiseeriva arstina ma. Eslingenis, Stuttgartis, Hellbronnis ja Heidelbergis. Aasta 1951 teostama uurimusi oma väitekirja jaoks, mis käsitles vere alkoholisisaldist. Oma väitekirja kaitses ta 1955 Heidelbergi ülikoolis, saades selle eest hiide magna cum laude.

Juba a. 1950 oli temaa tekkinud huvi Soomes toimunud hajden H. Treisali loo vastu. See huvi viis teda kontakti dr. Vilho Helanenigs, Dr. Helanenil ja tema abikaasal kohtas dr. Riitsalu Saksamaal 1951 ja see sai ilmselt toukeks otsusele sõirduda Soome a. 1955.

Saksamaal olles oli ta liikmeks mitmete eesti üliõpilasorganisatsioonide juhatustes, ma. Eesti Üliõpilaskonna Saksamaal abiesimehiks, ja võttis aktiivselt osa siiil toimunud kongressidest ja kooselokustest. Juba Saksamaal olles astus ta Rootsis tegutseva Eesti vabadusmeeleleste federalistide grupi liikmeks.

Siirdunult Soome jätkas ta oma arstitendusliikke õpinguid, mis jäid aga tervise nõrgenemise tõttu poolelt. Omasi võttis ta kuni viimase aeani nõõmukult osa mitmesugustest eesti üritustest Helsingis, ma a. 1957 toimunud eesti pagulaskirjanduse näituse ja 1958 toimunud "Moodsa eesti kunsti" (pagulaskunsti) näituse ühe korraldajana.

Soomes olles oli dr. Riitsalu kirjastus Vaba Eesti esindajaks ning aastail 1957-61 Teataja kirjaasatjaks. A. 1962 avaldas ta kopt. Treisali ja tema kaaslase saatust valgustava — pikaajalisele andmete kogemisele rajatud — broshüüri "Kahe eestlase kaunastusteel". Aastate jooksul tegi ta hulgaliisel kaastööd ma. ajakirjadele Vaba Eesti ja Mana ning ajalehtedele Teataja, Vaba Eesti Sõna, Meie Elu ja Suomen Sosiajidemokraatti ja aadis 1954-57 välja oma pikelehte. Aktuaalsete ja kultuuriküsimuste üle pidas ta ettekandeid ja võttis avaliikult nii kõnes kui kirjas nende kohta sõna. Ta jättis maha suure hulga maalingud, joonistusi ja karikatuure. Tema plaanides oli ka mõõnasjutustuse kogu väljaandmine.

Dr. Rein Riitsalu abiellus a. 1960 soomlannaga, sai Helsingi ülikooli kanteleisemetnikuks 1961 ja oli kolm aastat enne surma eesti keele õpetajaks Kalliola rahvaiiikoolis Helsingis. Teda jäid leinama abikaasa, tütar ja poeg.

KOLM PÕLVKONDA ÜHEL PILDIL. Sault Ste. Maries elav Põhja-Ontario eestlaste kogduse õpetaja Elmar Petersoo (vasakul) viibis äsja Torontos. Ta toimetas siin oma uuetendlasest poja Udo Petersoo (paremal) talvel sündinud poja Alar Toomase ristimistalitust. Petersoode noorema põlvkonna esindajat näeme fuurselvus, foto oma ema Keeti Petersoo sülest.

MOSKVA ihaldamas kontrolli SUESSIS

WASHINGTON (VES) — Mitmed välispoliitilised vaatlejad Lähis-Idas on kirjutanud, et Moskva järgmiseks kavatsetavaks sammuks siin piirkonnas on Suessi kanali taasavaatsine Egiptuse "valitsemisel", kuid Moskva "haitse" all. Praegu ei tule kanali avamine küll veel kõne alla, kuna Iisraeli jõud istuvad selle idakaldal. Kuid hoogne võõrluspostisoonide sisseviimine näitavat, et Moskvat on õõsine kava Iisraeli suruda Egiptuse abil kanali kaldalt kaugemale.

Välismaiste vaatlejate hinnangul on nendesse võõrluspostisoonidesse juba viies saatud 1000 kahurit ja hulk raketibaase, kusjuures praegu on veel valiminne mõõdukimmerd baasi. Üks lõõne diplomaste ütles selle kohta: "Kui N. Vene kord jõuab valmis eelõõdega, mis praegu kibedalt kõlmas, võib tulla lõõk lõõd. Washingtonil ei naksa kindlasti mõõte oodata, et Moskva hakkaks sõõma telegrammi saatma oma uute operatsioonide algusse kohta."

103 miili pikkune kanal suleti liikluseks teatavasti 1967. a. võiksõja aegu. Vahepealsete aastatega on kanal nõõ roiskunud. Praeguste arvestuste kohaselt läheks kanali puhastamine ja sõõldkorda sedamine naksma vähemalt 250 milj. dollarit. Kui senine olukord veel paar aastat kestab, oleksid kulud juba 350—400 milj. dollarit. Juhul, kui venelaestel see operatsioon õõnestub, ei avatsks kanalit kaugelki veel kauhaudmisliikluseks. Selle kaudu tahab Moskva tegelikult saada vaid endale lühemat marcteed India ookeani ja Kagu-Aasiasse sõjamasterjali veoks. Mõned baasidekauplemised ja ettevaatlikud arvestab Suessi kasutamisega mitte kauges tulevikus. Muide on teatud, et Moskva missioon viibib juba Taeõõnli, kus kommunistid loodavad võimule, et seal saada oma lasvatikule baasi.

Olukord Jordanias kipub muutuma järjest kriitiliisemaks. Selle kuningas Hussenile on korraldatud juba mitu atentaati araabia mässuliste poolt, kes ei nõustu tema poliitikaga Iisraeli suhte. Jordania ärritooriumil viibib praegu 11 gruppi "araabia vabadusvõitlejaid", kogusummas 25.000 mehega. Hussenil on regulaarväge 55.000, peale selle eriüksusi. Edasi on Jordania traagi väge 12.000 meest, saudiaraablasi 2000 ja siiirlaisi 6000, kellede lojaalsus Hussenile on küsitav.

Vaatlejad arvavad et kui araabia geriljadel õnnestub Hussein kõrvaldada, siis kaob tõenäoliselt ka Jordania riik maakaardilt. Jordania asutati õõti Trans-Jordania nime al 1921. a. Winston Churchilli algatusel. Jordanlaset ei moodusta endast mingit kindlat rahvust. Nii võiksid Hussein lõõgemisel Jordania idaosa omavahel jagada Süüria, Iraak ja Saudi-Araabia, kõõneosa kuni damaskus-Medina raudteeni haaraks sõõ tõenõõliselt Iisrael. Araablased saakski võõbelis küll poliitiliselt lõõtsema rinde, kuid Iisraeli käite langeks suulate-rohkem ala. Idaosas on vaid kõrb ja seal pole kerge kindlamaid geriljabaase rajada.

EPL 3. juulil 1970

UUS LEPITUSKATSE

Ühendriigid on alustanud uut lepituskatset Lähis-Idas, et leida vähemalt võimalust "kaudseteks läbirääkimisteks" vastavalite poolte vahel. Esialgu teatavaks saanud andmetel "nõuab ameerika kava kõigepealt ette, et kõigil Iisraeli ja araabimaade vahelistel rinnetel kehtestataks ... relvarahu kolmeks kuuks. Teiseks, mõlemal pool Suessi kanalit luuakse kahekümne kilomeetri laiune demilitarsiseerituid tsoon. Kolmandaks, Iisrael ovaloverib kunejuevase juutnisõjas ajal okupeeritud maa-alad, väljsarvatud Golanikõrgustikud Süürias. Neljandaks, Liitunud Rahvaste volinik Jarring hakkab uuesti vahetalitajaks ning juhtab kaudseid läbirääkimisi araabimaade ja Iisraeli vahel, milledes peale muu arutatakse ka Jerusalemi staatust. Viiendaks, Liitunud Rahvaste Organisatsioonil vaatlejad valvavad relvarahu ja evakueerimise sõtete tõttu mitt. Kuuendaks, palestiinlased pagulased saavad võimaluse tagasi tulla oma kodudesse Iisraeli piirides voi Iisrael annab neile kompensatsioni, kui nad eelistavad jääda eksiili.

Nagu teadetest nähtub, peetakse ameerika uues lepituskatses põhiliseks küsimusi Liitunud Rahvaste resolutsioonist 1967 novembrist, milles nõutakse Iisraeli vägede tagasitõmbamist kõigilt okupeeritud aladelt. USA kavas tehakse aga nõuid erand Golanikõrgustike suhtes,mis valvad jäädа Iisraeli okupatsioon all. Erandi tegemiseks on lähseil põhjusel kaks tegurit. Esiteks, Süüria kuuldus üldse tunnustanust UNO resolutsioonl 1967 novembrist, milles põhimõtteliselt nõuti vaenulise poole lähiräägimiste alustamist. Süüria keeldus ühtlasi vastu võimast UNO volinik Jarringit tema ülesande täitmisel vahetalitajana. Erandi temaja põhjus oleneb sellest, et Golanikõrgustikud on kaua olnud kohaks, kust Süüria vaed vastu ei ole tõsiselõke kahurite ja rakettidega Iisraeli pihta.

Praktiliselt on sõdivis riikvisi valja lülitatud ameerika uues lepituskatses, kui ta ei muuda oma seni vastuseisu nii UNO poliitiliselt resolutsioonile kui maailmaorganisatsiooni voliniku Jarringi missioonile. Peab aga küsima, kas ohukord on vahepeal Lähis-Idas niivõrd muutunud, et ameerika kava vähemalt kaudsete läbirääkimiste toimetulekuks võib viija kanda. Kavale osaksaamud kommentaardest on esialgu teada, et USA algatus on Liibanonis vastu võetud "ettevaatliku rahuloluga". Kuid Liibanon ei võtnud üldse osa 1967 kuupäevasest juunisõjast ja kisti alles hiljem vaenuvahekorda Iisraeliga, kusjuures siiudi olid nn palestiinlaste eharegulaarsed võitlusorganisatsioonid.

Mis puutub muudesse araabimaadesse, siis oleneb palju Egiptuse reaktsioonist. Kas president Nasser võib olla nõus andma oma vägedele käsku tagasitõmbumiseks Suessi kanalit juuresi kahekümne kilomeetri laiusest ribast nüüd,mil ta sinna on koondanud suuri jõudusid. Üksnes kahureid leidub seal üle tuhande, iga saja viiekilomeetri kohta üks. Nõukogude relvasaadetised kestavad, nõnadjätte ja tehnikute arv tõuseb juba tile kümne tuhandele ja vene lendureid loetakse poolest saada. Tõenäolisult ei otsusta Nasser enam midagi ise, vaid peab tahtama Kremli voimurite näpunäidete kohaselt. Nüüd on tal käimas järjekordne palverännak Moskvasse. Kus otsustatakse seegi, mida teha ameerika uue lepituskatse puhul.

Ühendriikide välisminister Rogers sõitlas oma pressikonverentsil ajutise eilsikul lõotusel, et ameerika uue algatus võib viia rahu taastamiseni Lähis-Idas. Ta pohjendas oma optimismi väitega, et nõusguse mulje on tekkinud mitmesugusel lähiaeskimisel, mida on viimasel ajal peetud nii asjaosalistega kui muude riikidega. Viimaste hulka peaks loomulikult kuuluma ka N Liit kui osaline neljs suurriigi paljuses jutuajamistes Lähis-Ida küsimustes. Kui N. Liit nõud toepoolest annab Ühendriikidele uusi lootusi, siis pole see esmakordselt. Nagu mitmel puhul varem, võib ka nüüd olla tegemist vaid Nõukogude juhtkonna taktikalise sammuga poliitilises mängus Vahemere ümber.

A.K.

Kesknõukogu eriläkitus EÜS-juubelil

NEW YORK (EPL) — Seoses Eesti Ülopilaste Seltsi 100-aasta juubeli ühenduslinse tähistamisega New Yorgis, kuhu võitis ka grupp EÜS-lasi Rootsist, on Ülemaalinne Eesti Kesknõukogu avaldanud allurgoneva lakituse:

"Seda saatat moodus aprillis eesti akadeemilise pere ja tulleaege hariduskonna koondumise algusel vilkise eesti ülopilasgrupi algatusel.

Selle esimese eesti ülopilasorganisatsioonl, Eesti Ülopilaste Seltsi, pinid ja sihi oli eesti rahva elulõuine teenimine tookordsels piirastud võmalusis, et viis rahvast vastu paremale tulevikule. See töö pani alus neile tõhusalle tulemusile, millega eesti rahvas tõusu vaimselt ja majandusliikult korgkultuuriga rahvuse tasemel, olles võimeline aegade raabides eneselle rikkiku iseseisvuse kätte voitlema.

See esimene eesti akadeemilise hariduskoondis, Eesti Ülopilaste Seltsi, millest vaja kasvas hiljem teisi eesti akadeemilisi organisatsioone, on seja nasta kestel kous hiljem asutatuiega viisimaatult sõsamud emn rahvaa tõehistsest kõikidel elualadel, kandes ka verenhvelid eesti rahva suurima ideaali, Eesti Vabariigi lonmisel ja kaitsmisel.

Arvestades sellega konstateerib Ülemaalinne Eesti Kesknõukogu, et tänapäeva olukord nõuab eestlastelt kogu maailmas samasugust rahvuslikku ustavust, nõuab eestlitmist ja usku oma rahva paremusse tulevikku, nõuja omas seda viiike eesti ülopilaste grupp 100 a. tagasi, kes aluse pani Eesti Ülopilaste Seltsile.

Ülemaalinne Eesti Kesknõukogu kutsub selleel suurel tähtpäevel iiles eesti akadeemilist peret tile maailma jäämä trunuka samadele püüdlustele, ka tänapäeva rasketes olukordades ja jatkama võitlust koos kogu eestlarkonnaga oma rahva elulõuise ja vabadluse eest ning soovib Eesti Ülopilaste Seltsile teise sajandisse astumisel jõudu ja õnne oma rahvuslikku misioonl jatkamisel ja täitmisel.

● Aimar Romman, kes viimasel kaks ja pool nastat elas Brasiilias Porto Alegres International Engineering teenistuses, saabus koos abikaasaga ja kolme lapsega Vancouverisse, kus perekond varem elas. A. Romman sõitis peale puhkust tagasi Brasiiliasse, seekord Rio de Janeirosse, kus tal on tööleping "Tama do Brasil" peakontori juures, Perekond järgneb järgnel sügisel.

Eesti naine!

Sinuga otsib tõsist tutvust üksik mees. Võid olla noorsiilk pensionär. Vast. "Hea seltsiline" all EPL, Box 16 320, 103 26 Stockholm 16.

KIRIKLIKK teateid

Usulised raadiosaated igal pühap. teisip. ja reedel kl. 18.30—18.45 lühilainel 31 m. Trans World Radio.

EEL KIRIK

STOCKHOLM: Jakobis hommikune penjumalat. 5/7 kl. 9.50, kog. õp. orelil P. Ardna, armuland, laulur. Pühlisaatmel kl. 16 21 32 27.

EESTI AP. OIGE KIRIK

GOTEBORG: Guldheedni ortodoksikirkus 5/7 kl. 11 liturgia, praost N. Rang.

VABAKIRIKUD

STOCKHOLM: Nelipühi kirik Filadelfia, Röstrandag. 7, jumalat. 5/7 kl. 12.30, H. Laur, R. Mesi, laulukoor.

STOCKHOLM: Normalmi Bapt.-Kirik, Norrtullsg. 37, 5/7 kl. 15 jumalat. Kristuse surm amalest., O. Loogna.

ESKILSTUNA: Nelipühi kirik Filadelfia, Smedjegatan 23, jumalat. 4/7 kl. 18, V. Lindma ja perek. Laur Stockholmist, lauluõtsendaid.

GOTEBORG: Ibis Backet, E. Dahlberggg. 10, jumalat. 5/7 kl. 11 A. Vaim ja H. Nyman Habost.

GOTEBORG: Smyrna Nelipühikog. Gilead, Hökeg. 24, jumalat. 5/7 kl. 15, õde S. Nihoim jt. koor 8/7 kl. 18 palve- ja pühlit. Hisingens Boersag. 4 ja Jonseredis Kyrkog. 3 B.

NORRKÖPING: Tabernaakel, Kungsg. 26, jumalat. 5/7 kl. 16.30 koos seemlastega. Eesti Osak., Brüddgat. 54 polvet. 4/7 kl. 18

Akad. eksamid

Karoliinska Institutetis Stockholmis sooritas medr. kand. eksamid Markin Umbija-Koovius Stockholm.

Wilkes-Barre ülikooli Pennsylvanias lõpetas BA kraadiga Inge Tamm sjaloo alal. Ta on meie tuntud laskurmeistri Edgar Tamme tütar, kelle aaline elukoht Lakewoodis.

University of Kentucky Lexingtonis, Ky., lõpetas BA kraadiga politilisite teaduste alal Rein Paabo. Ta jatkab õpinguid University of Florida õigusteaduse alal, et valmistuda advokaadi kutsele. R. Paabo on Lakewoodi ehitusettevõtja Leo Paabo vanem poeg, kes sündinud põgenikupõlves Saksamaal.

Santa Monica City College samaneimelises linnas, Kalifornias, lõpetas Aino Kabe BA kraadiga muusikas (laul ja klaver) ning kunsti (keramika, õlimaal, skulptuur jne) alal. Ta oli õpinguje ajal kogu aeg Dean's Honor Student".

State University of New York Albanys, N. Y. lõpetas rõigiteaduse alal magistrikraadiga Mart Mark-Hershey (ENUSS). Ta saabus Rootsist USA-sse pärast abiellumist ameeriklasega mõned nastad tagasi. Stockholmis oli ta egaralt kaastegev noorteorganisatsioonides.

Douglas ülikoolil New Brunswicks lõpetas BA kraadiga saksa filoloogia alal Madli Ann Winkel. Ta aasa tõsile East Brunswicki keskkooli.

Loma Linda ülikooli Kalifornias lõpetas arstina Enn Mägi. Märgitud ülikooli on advent-kiriku ülalpidamisel.

EPL ristsõna nr. 23

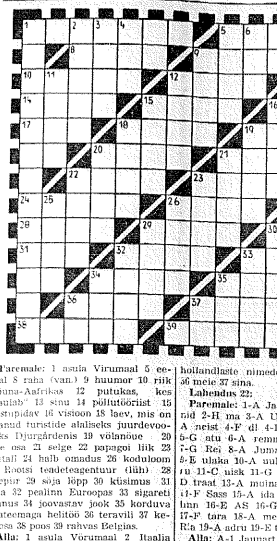

Paremale: 1 maila Virumaal 5 eemal 8 raha (van.) 9 huumor 10 rõik Louna-Aafrikas 12 putukas, kes "ujulab" 13 sinu 14 põlluttöörlist 15 vastupidav 16 vistoon 18 haev, mis on saanud turistide ahiiseks juurdevõtuks Pjongjangis 19 võlamõne 20 kse osa 21 selge 22 papagoi liik 23 metall 24 hulb omadus 26 koduloom 27 Rootsi teadeteagentuur (lühi) 28 veepiir 29 soja lõpp 30 küsimus 31 vera 32 pealinn Euroopas 33 sigareti jahnus 34 jooavsaav jook 35 korduva proteemaga helitöö 36 teravilli 37 kehaosa 38 poss 39 rahvas Belgiias.

Alla: 1 asula Võrumaal 2 Itaalia sõjalaivastiki 3 vanaisa 4 linn 5 veeloom 6 merelind 7 loendus 8 looma kehaosa 11 linn Araabia poolsaare lõunaosas 12 kõra, lärm 13 ruttu 15 prii 16 puruliikud 18 taime osa 19 linna 20 mõõbiinese 21 kaupmehe teemistus 22 Jeesuse? vanema 23 maksuvahend 25 röövkala 26 vennatapja 27 hammas (rootsi k) 29 teravilli 30 rõik Aafrikas 32 kaklus, sõnavahetus 33 kujn mutmasputtudes 34 esineb hollandlaste nimedes 35 relee (lühi) 36 meie 37 sina.

Lahendus 22:

Paremale: 1-A Jaanipäev 2-A alanõid 2-H ma 3-A Ulvi 3-E enama 4-A neist 4-F dl 4-H at 5-A Ankara 5-G atu 6-A remmelgas 7-A tinara 7-G Rei 8-A Jumalts-arm 9-A. ahel 9-E ulaka 10-A sulits 10-G fra 11-A ru 11-C misk 11-G ium 12-A alk 12-D traat 13-A muinasman 14-A kukal 14-F Saas 15-A ida 15-D ovinat 16-A linn 16-E AS 16-G our 17-A nekes 17-F tara 18-A me 18-D kes 18-G Rita 19-A adru 19-E trakt.

Alla: A-I Januart Jauram B-1 Alle C-1 Aavik D-1 na E-1 ine F-1 pindala G-1 ädal H-1 omnata I-1 vastad D-3 Isamaalist E-4 tre B-5 nein G-5 agraafia C-6 mamelukid E-7 r, H-7 crk E-8 Lauta F-8 ale E-9 huul H-10 ratsaurik F-11 kass E-12 ralv 1-12 kastraat B-13 undised D-13 Naan C-13 mata A-14 kilama C-15 ankur F-15 ist E-16 aset G-16 Aara D-17 uku F-18 sr.

Smalandi Suvepäev

Algus lk. 1

benumbriks rahva kokkutulekule. Seda ka sõna tõsises mõttes, sest noored ujujarmastajad, kes esimesil seltsi näidendis esimest korda laval, olid teinud tõhusat tööd oma kauaaegse juhi hr. H. Viirsalunga ja alati kaasalõeva ning abivalmis pr. Elsa Sillastoaga, ning andsid oma parima. Näidendi nass ei olnud küll "suvine", vaid see viis meid talvisesse tuisusse ja pimedasse lõ. aastasajandisse, kus ebausk veel täiel määral kollitas rahva hulgas. Kuid näidendi kaasaktiivne sisu, vastaseid dekoratsioni ja tegelaste sujuv ettekanne paelus publiku täieliku tähelepanu ja terve saal jälgis absoluutses vaikuses sündmustiku arengut kuni lõpuni, mil pimeda kerjus-naise emaatavad sõnad — kord kurjade aegade lõpemisest — laisid viimast korda eesrõlel langeda.

Publiku tugeva aplausi saatel kogunes tegelaskond uuesti lavale, kus pr. Elsa Kaljuvee igale neist jagas tänutähekes kimbukese lilli.

Pika teel- ja sama pika eeskava tõttu oli peolistel nõuid suur vajadus kehakinnituse järgi. Ka selle eest oli hästi hoolitsetud. Hapud kapsad,vorstid, eesti leib ja kartulipuder jookidega, ning kodus küpsetatud saiad, kooigid kohviga olid ootamas. Kuidas rad maitsesid, seda tundis igaüks oma huuga, aga sellest polnud alul aega viel kellelgi rääkida ja otsas nad olidki!

Siis alles saadi mähti mõelda suvepäeva lõhusamale osale: tantsule ja jutuvestmisele ning tuttavate järgi ringivaatamisele. Kuna aga pikad koduteed ootasid, oustati varsti vähehaaval lahkumiele heas kontuses, et tuleval suvel jälle kohata.

Ülikoolide lõpetajaid

Kersti Sunne-Biro lõpetas majanduste dusõnaduses McGill'i ülikooli Ühisteenistuse B. Comm. kraadiga, peainega kaubandus. Kuulub Eesti Naisüliõpilaste Seltsi.

Tiiu Ingel lõpetas McGill'i ülikooli filosoofia-teaduskonna peaeinega sõjalugu, saades B.A. kraadi. Tiiu Ingel on sündinud Inglismaal. Kuuub Eesti Naisüliõpilaste Seltsi.

Taivi Vinnal-Melpoom lõpetas Toronto ülikooli Institute of Child Study eum laude. Ta on õpetajaks Crisle Nursery Schoolis ja Toronto Eesti Seltsi liikmeks.

Toomas Ruberg, sünd. 1948 Söderkõljes, lõpetas McGill'i ülikooli inseneritehnikoona metallurgia alal kuldamrahaga, mille nimeks The Birks Gold Medal. T. Ruberg sai ka Inglismaalt Athlone Fellowship-nimelise stipendiumi, mis võimaldab talle edasiõppimise kaheks aastaks Inglismaal Cambridge'i ülikoolis.

Türgi-eestlaste asi otsustamisel

TORONTO (EPL) — Türgi eestlaste Kanadasse ülamise asjus tegi KVN mõni aeg tagasi esilõise immigratsioonimiinisteeriumile Ottawas, paludes immigrantsioonimiinisteeriumilt põhimõttelist nõuselekut.

Nüüd on saabunud immigratsioonimiinisti A. MacEachen iskilku allkirjaga vastus, et küsimus on praegu immigratsioonimiinisteeriumis.

Moskva saatis välja lääne korrespondendi

MOSKVA — N. Liit tegi korralduse maalt lahkumiseks USA ajakirja "Time" esindajale Stanley W. Cloudile. Pühjust ei avaldatud, kuid arvatakse, et selleks oli hiljuti "Time"-le ilmunud artikkel Brezhnevi kohta, kus seda võimumeesti el esitatud just meeldivas valguses.

See on teine juhus kõeoleval aastal, kus N. Liit saatis maalt välja lääneriikide ajakirjaniku. Jaanuaris keelduti peatuluba pikendamist Italsalsa ilmuva ajalehe "La Stampa" esindajal Sennio Carrettol. 1969. a. saadeti N. Liidust välja "The Washington Post"!" korrespondent Anatoly Shub ja Toronto "Telegram"! Moskva büroo juhataja Aaron Einfrank.

Tunnustus filatelistidele

Australia avastamine 200 aastat tagasi kapten James Cook'l poolt sünnib suure pidulikkusega igal pool Australia pinnal. Selle pidustuse raames leidis aset ka ANPEX 1970, Australia Rahvuslik Postmarkide näitus, 27. aprillist kuni 1. maini Sydneys suuremas ja luksuslikumas hotell Wentworth'i suures ballisaalis.

Au-patroonika oli kutsutud kindral kuberner Sir Paul Hasluck, kuna näituse avamine sündis Postivalitsuse peadirektori J. L. Knott'i poolt. Osavõtjad näituseet oli seltsmet riigist (Australia, Inglismaa, Uus Meremaa, USA, Kanada, Taani ja Malta) ja väljapanekuid 486. Samuti oli näituset esitatud 36 valitud lehekülge Eriti Kuninglikust margikogust, Australia kuue osariigi esinesed margid ja proovitrükid.Nõituse avamise päevaal lasti mõõgile kaks eimarkl, eriümbrikud ja mälestusplokk kapten Cook'i maandumisest Australia pinnale. Näituset oli avatud eri postkontor ja kõik väljuvad kirjad tembeldati eritempliga. Tosin margälari oli avanud oma müügilaua külastajatele.

Näituset esines kaks eesti filatelisti eesti markidega, üks neist Sydneys tuntud margikogujs Aidur Urm ja teine Ameerikas elunev filatelist H. Stromberg. Huvitava kokkusattuvuse tõttu esitasid mõlemad oma margikogust näituset väljapanemiseks esinesed Eesti Iilemaustri-margid venelase kestkeelsete ajutiste templitega ja mõlemad said hõbeauhinnad. H. Stromberg oli esitatud ka õhupostimargid, mis hinnati kõtusärjaga.

Mete lõuna-naaber Läti oli esitatud kuue väljapanekuga nelja läti filatelisti poolt ja neist leidsid hindamist ainult kaks kogu pronksmuhinnaga. ANPEX 1970 oli suurim ja huvitavam margiõitusteet, mis on senikorraldatud Australiaas, nii osavõtjate kui ka väljapanekute poolest. Eesti postmark oli paljudele imetluseobjektika ja mele kodumaale häälas reklaamiks.

● Lundis kuuluntti abiellujatena mah Anders Johnsson ja Christine Tönnomie Lundist.

Nokk lahti — saba kinni

N.Liidu poliitikat vaadeldes

Nokk lahti, saba kinni — saba lahti, nokk kinni... Selles õõrvakatusel taberava haraka olukorras on praegu N. Liidu valitsus ja kommunistlik partei. Tahud võimu hoida, võib mu majandusliikuli kokku variseda, tapad majandusest päästa, võib jälle võim käest libiseda. See on dilemma, mille lahendamiseks ei ole reisepõõ ti, ütlesi allpool leiduvas N. Liidu poliitikat vaatlevas artiklis Heinrich Laretei. Artiklel on kokkuvõte teemal poeb Nya Tisdagskluhbenis peetud ettekandest.

Masendava pildi majandusliikust ja poliitilisest olukoorrast N. Liidus annavad N. Liidu oma teadlased A. D. Zacharov, V. P. Turtsjin ja R. A. Medvedev kirjas, mille nad 19. märtsil saatsid parteijuhi Breshnjevile, peaminister Kosigiinile ja president Podgornõile. Nad kirjeldavad olukorda selliselt:

Viimase kümne aasta kestel on meie mas majanduses ihnsiks tulnud kokkuvarisemise ja stagnatsioni tunrused. Rahvusliku sissetuleku kasv langeb jüreleandmatult. Vahema normaalseks arenguks vajaliku tõõstusjõu ja tegelikkuse vahel kasvab pidevalt. Tehnilise edu viiheneb. Scetõttu kasutatak. mas loodusvarasid ilma kontrollita ja karistusetu; metaad rainalake maha, veekogud reojõstatalase, väätuslik põllumajandusta ne jne. Ühtlasele mahi sõna eelgemaks et olukord põllumajandusas on kroonilisell tõsine. Rahva tenaltlu ei tõuse üldse ja elatistase. Tervishoid ja teenindusektor nõitavad vaid vähest paranemist ning on peaaegi geograafiliselt ebatasaselt jaotatud. Puudulevate kaupade arv kasvab. Eriti rahutust äratav mas valevõlg. Ei ole ühtsu aegiane arenemine hariduasial. Mõõn kaitsvasel loolile alal on vähemad kui ameerikalaste omad ja kasvavad aeglasemalt. Traagiliselt ... kasvab alkoholitarvitamine ja narkootsiaaprobleemid tõusevad päevskorda. Mitmel pool kasvad ka kuritegevus. Korruptsioonl nähteid tuleb ikka rohkem esile ja ikka rohkemates kohtades Oluline tegur erinevates majandussisteemide vordlemisel on teatavasti töö produktiivtest. Sel alal on olukord kõige halvem. Meil on see mitu korda vahem, kui juhtivates kapitalistlikes riikides, eriti kui võrreldu Ameerikaga.

See on masendav pilt mis need teadlased annavad olukorrast N. Liidus, kuid see ühtub informatsioonide mis on saadud reisiteel allikatest. Kuid mida soovitavad Zacharov ja tema kaastöölised olukorra parandamiseks? Ma tsiteerin:

"Nõuides olukorra on tõhsis et astutakse sõnme meie mas avaliku elu edasiseks demokratiseerimiseks. See on vajalik tõhulise ja majandusliiku ela juhtimiseks, teaduslike meetodite kasutuselevõtmise ja informatsioonl, avalikkuse ja kontsurensi küsimuste pärast. See on vajalik ka sisse- ja välispoliitiliste probleemide pärast".

Demokratiseerimise all mõtleb Zacharov sõna- ja mõttevabadust, otseseid valimise kõikidesse keskseisese ja kohalikesse organitesse mitmete kandidaatide valimisvõimalusega, tsensuuri kaotamist, avalikke kohtu istungeid ilma võimude survesavaldusteta, rahvuslikke minoriteetide õigusi ühtlasi kinduhstamist, vaba kirjavahetust välismaaga, välismaa raamatute ja ajakirjade vaba sissetoomise võimalust jne.

Demokratiseerimise protsess, mida Zacharov oma kaastöölistega soovitab teostada N. Liidus, oli tegelikult käimas Tshehhoslovakkias Dubceki ajal kaks aastat tagasi. See lõmmatsi N. Liidu poolt relvajõuga. Selgemat pilti sellest, kuidas N. Liidu praegune partei juhatus Brežnjevi-ga eesotsas suhtub sellisesse demokratiseerimisesse, on raske ette kujutada. Ei ole kahtlust, et Tshehhoslovakkia invasioonl peamiseks põhjuseks oli kartus, et demokratiseerimise idud ähvardasid turgida N. Liitu, kus pind selleks oli soodne, nagu seigub Zacharovi vihdetest, on ka selge, et Zacharovi poolt soovitatud demokratiseerimine ei saa teostuda ilma et pare tei oma võimu pikpeale tõiesti knotab.

Partei seisab tegelikult lahendamata dilemma ees kas säilitada kõrge hinna eest partei võimupositsioon ja laata majanduselu stagneeruda voi teostada majanduse päästmiseks soovitutud demokratiseerimist riskeerides selle tagajärjel võimupositsioonl kaotusega. Millise alternatiivi partei on valinud, nähtab Tshehhoslovakkia näitestamuse. Tulemus võib Zacharovi hinnangu järele olla järgmine:

"Me jäämie maha kapitalistlikest maadest praegu käimas olevas tõõstusliikus revolutsioonis ja muutume järk-järgult teise järgu provintsiliseks riigiks".

Majandus ei ole ainus küsimus mis parteile muret teeb. Nagu selgub Zacharovi ja tema kaastöölliste ülevaatest, on suur osa intelligentsi ja kõeg osa tõõlistest opositsioonis praegune rezhiimiga. Seda kinnitavad ka intelligentsi sagenevad vangistamised ja vaimuhaiglatesse saatmised, mida Zacharov oma kaasalsega teravalt hukka mõistab. Pisile selle on N. Liidus juba mõnel mõõnel nõuri, kes on ilte võtnud läänemaalma hippide taolise noorusse kombed, elutõisi ja isegi riietuse.

Neil on oma klubsi ja kohvikud, kus nad kuulavad jazz-muusikat, tantsivad moodsaid tantse, jeovad ja lõõtsevad. Need ei tegutse üldse poliitikaga, kuid kuna nad ei tõida partei ja suurte organisatsioonide korraldusi, loeb partei neid rezhiimi vastastcks. Nende arv on aga nõhtavasti nii suur, et ei juleta voitlusa nende vastu tarvitusele kurmimaid vahendeid, kui mitte arvata selleks tõusva vimamiigi piiramist, mis viimasel ajal kõõtima on pandud.

Opositsioonilõcks elemendiks on ka rahvuslikud minoriteedid, kes kokkuvõetuna moodustavad N. Liidus tegelikult rahvastiku enamuse. Rahvuslikke demonstratsioone on viimatsel nõastel esinenud rohkesti, eriti Kõnkasuisis, eagell veriste kokkupõrgetega. Rahvustunne on pärast Tshehhoslovakkia sündmusi kasvanud, mida nähtab ka viimasel ajal Ukrainemad rahvusisevastane propaganda.

Nagu nõeme, on N. Liidus käimas tugev käärimine, mille nõrkuseks on aga organiseerimatus ja sõdeme puudumine tõõsiluste opositsioonilise ringkondade vahel. Seni kui partei saab teotuda sõjavõele ja KGB-le, sundab ta praeguse opositsioonl enamvähem vaos hoida, kuigi selleks ei partei suurtnud olnud ohje järjest pingumale tõõmbem. Kuid mis juhtub siis, kui peake sõda lahti puhkema?

Sõja suhtes seisab partei samasuguse lõõndamat dilemma ees, nagu majandusküsimustes. Sõjavõe juhtkond jälgib suure murega Hiina edusammu aatomirelvastuse alal. Ameerika ekspertide hinnangu järele on Hiinal kümme aasta pärast kõhaldaseil aatomilaenguga varustatud rakette, millised ulatavad pommitama Moskvat ja Kaiki N. Liidu tõõstuskeskust.

Rahvastiku mitmekordne ülekaalu tõttu iõletab sis Hiina sõjalisest N. Liidu sõnutl mõõtmeeldest. Seda teades tahaksid sõjaväeringkonnad meeleldi alustada preventiivsõda Hiina vastu, et vältkrünnakuga hävitada selle aatomitõõstuse baasid Sinkiangi provintsis. Kuid partei kardab alustada sõda ajal, mil siseriigis käib tugev käärimine. See võib siia puhkedes kergesti plahvatuse esile kutsuda.

Seega seisb partei ka siin dilemma ees-kas alustada preventiivsõda riskeerides sõeslja lahtipuhkemisega ja voi säilitada kontroll siseriigis vähvanetega, et hiljemalt kõinne aastata jõrele võib Hiina alustada rünnakut N. Liidu vastu ja siis juba ülekaaluka jõuga. Hiina on juba seltset ajast peale, mil lahkhelid nende kahe kommunistiliku kolossi vahel alegasid, hõõstmud Moskvat ja Hiina, mis teamalt omal ajal ära võeti.

Kuigi partei on esialgul loobunud preventiivsõjas, on sõjalised ettevõitustused käimas kogu aja. Hiina piirile on koondatud suured väeosad ja viimasel ajal on N. Liidu hakanud koondama oma laevastikku Hiina lõõnapoolsetesse veesse. Ettevalmistused on kõmas ka diplomaatilisel ala. Võõnasõku soja puhul Hiinaga on N. Liit sunnitud kindlustama oma seljatagust. Läänes, nagu ta legi seeja, on ka ametlikesõja lahdu Ida ees tege suunatud mõõtmelisõja tõõpõõmist. Sõõtumes Selle lõõpungi mõõdu N. Liit siis kõõ Jaapan ja ta tegelikkuf võõnsõõ.

Tõõnõõ sõõ ta ülejõõ mõõsed Jaapani maa-alad. Tõõnõõ ülalõõtõõnõõ lõõnõõ sõõnõõ tõõtõõkõõsed kõõnõõ ja võõ juha pikemat aeg Bonni Vabariigiga ja sõõtõõnõõ kõõnõõtõõmist tõõtõõ ka N. Liidu poolt prõõgõõsõõvõõ Euroopa võõgõõsõõkõõnverents.

Selljatõõõõ kõõõõ